

KRAJSKÝ ÚŘAD
Pardubického kraje
odbor životního prostředí a zemědělství

Spisová značka: SpKrÚ 69525/2017/OŽPZ
Č. j.: 81012/2017/OŽPZ/Si
Vyřizuje: Ing. T. Sigl
Telefon: 466 026 474
E-mail: tomas.sigl@pardubickykraj.cz
Vyhотовeno: v Pardubicích dne 13. 12. 2017

dle rozdělovníku

VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA

VÝZVA

Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, v souladu s ustanovením § 172 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, tímto vyzývá dotčené osoby, aby k níže uvedenému návrhu opatření obecné povahy do 30 dnů ode dne jeho zveřejnění na úřední desce Krajského úřadu Pardubického kraje podaly připomínky nebo námítky. Dotčenými osobami jsou v souladu s ustanovením § 2 odst. 3 správního řádu ty osoby, jichž se dotýká návrh opatření obecné povahy. Případné připomínky nebo námítky je třeba zaslat písemně na adresu: Krajský úřad Pardubického kraje, Komenského náměstí č. 125, 532 11 Pardubice, případně elektronicky e-mailem podepsaným zaručeným elektronickým podpisem na adresu elektronické podatelny posta@pardubickykraj.cz nebo prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky - ID datové schránky: z28bwu9.

Nebudou-li žádné námítky ani připomínky uplatněny, bude opatření obecné povahy vydáno v níže uvedeném znění.

NÁVRH OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále též „krajský úřad“), jako věcně i místně příslušný orgán ochrany přírody a krajiny ve smyslu ustanovení § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 77a odst. 5 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o ochraně přírody“), vydává dle ustanovení § 171 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), a v souladu s ustanoveními § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. b) a c) zákona o ochraně přírody a na základě § 56 odst. 4 zákona o ochraně přírody toto opatření obecné povahy, kterým se povoluje výjimka ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněného živočicha zařazeného do kategorie silně ohrožených druhů - bobra evropského (*Castor fiber*).

I.

Krajský úřad tímto opatřením obecné povahy, v souladu s ustanoveními § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. b) a c) zákona o ochraně přírody, povoluje v zájmu prevence závažných škod na

rybolovu, vodách (vodních dílech), lesích a ostatních typech majetku a v zájmu veřejné bezpečnosti, za níže stanovených podmínek, výjimku ze zákazů uvedených v § 50 odst. 2 zákona o ochraně přírody, konkrétně ze zákazu rušit jedince silně ohroženého druhu bobr evropský, a dále ze zákazů poškozovat či ničit jím užívaná sídla, a to pro následující činnosti:

- a) likvidace bobřích sídel (podzemních nor, tzv. polohradů a hradů),
- b) odstraňování a zprůtočňování bobřích hrází,
- c) odstraňování pevných překážek ve vodních tocích vzniklých v souvislosti s činností bobra evropského,
- d) vypouštění rybníků a umělých vodních nádrží, které jsou součástí biotopu bobra evropského, v souladu se schváleným manipulačním řádem.

II.

1. Oprávněnými osobami, kterým se výjimka tímto opatřením obecné povahy povoluje, jsou:
 - a) správci vodních toků¹,
 - b) vlastníci či nájemci rybníků² a vlastníci či správci dalších vodních děl³,
 - c) vlastníci nebo správci staveb veřejné infrastruktury⁴,(dále též „oprávněné osoby“).
2. Oprávněné osoby mohou provedením jednotlivých zásahů v rozsahu jim příslušejícího oprávnění pověřit další osoby (dále též „pověřená osoba“), které však musí být prokazatelným způsobem poučeny o podmínkách, za kterých lze vykonávat činnosti povolené na základě tohoto opatření obecné povahy.

III.

Výjimku lze uplatňovat v území ve správní působnosti krajského úřadu, jako věcně i místně příslušného orgánu ochrany přírody, kromě zvláště chráněných území a jejich ochranných pásem, na:

- a) vodních tocích mimo úseky vodních toků v přirozeném korytě⁵ [vyjma částí přirozených koryt uvedených v bodě b) tohoto článku],
- b) vodních tocích v přirozených korytech, a to pouze v úsecích do vzdálenosti 200 metrů od vodního díla,
- c) rybnících a dalších vodních dílech,
- d) stavbách veřejné infrastruktury,

a to v případech, kdy bobří sídla, bobří hráze a pevné překážky ve vodních tocích způsobené činností bobra: prokazatelně ohrožují bezpečnost, provozuschopnost a stabilitu vodních děl a staveb veřejné infrastruktury, zvýšením hladiny vodního toku mohou způsobit vznik povodňové situace, zabraňují či mohou zabránit plynulému odtoku vody při povodni, nebo významným způsobem omezují hospodářské využití okolních pozemků.

IV.

Výjimku lze uplatňovat ode dne nabytí účinnosti tohoto opatření obecné povahy každoročně:

- období od 1. března do 30. dubna a od 15. července do 31. října kalendářního roku, pokud se jedná o činnosti uvedené v čl. I. písm. a),

¹ § 43 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „vodní zákon“)

² § 2 písm. c) zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

³ § 55 vodního zákona

⁴ § 2 odst. 1 písm. k) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů

⁵ § 44 odst. 2 vodního zákona

- v období od 1. března do 31. října, pokud jde o činnosti uvedené v čl. I. písm. b),
- po celý kalendářní rok, pokud jde o činnosti uvedené v čl. I. písm. c) a d).

V.

Výjimku lze uplatňovat za těchto podmínek:

- Oprávněná osoba, která hodlá provést činnost uvedenou v čl. I. písm. a) nebo b) tohoto opatření obecné povahy, musí tuto skutečnost oznámit krajskému úřadu nejméně 15 dnů předem (osobně, datovou schránkou či písemně prostřednictvím provozovatele poštovních služeb). Tato povinnost neplatí v případě zásahů provedených podle čl. VI. tohoto opatření obecné povahy. V těchto krizových situacích platí povinnost krajskému úřadu tuto skutečnost oznámit nejpozději v den zásahu, a to telefonicky (některému ze zaměstnanců krajského úřadu zařazenému do oddělení ochrany přírody) a zároveň elektronicky (e-mailem na adresu posta@pardubickykraj.cz). V případě, že bude takto oznámený zásah v zásadním rozporu s dalšími zájmy ochrany přírody, může krajský úřad tento zásah omezit nebo zakázat.
- Oznámení dle bodu a) musí obsahovat následující náležitosti:
 - datum zásahu,
 - lokalizaci zásahu (ř. km, parc. č. a k. ú., zákres do mapy, příp. souřadnice GPS),
 - zdůvodnění zásahu (např. zajištění plynulého odtoku, ohrožení stability hráze atd.),
 - popis předpokládaných opatření,
 - fotodokumentaci místa před provedením zásahu.
- Oprávněná osoba, která provedla v daném roce zásah uvedený v čl. I. písm. a) nebo b) tohoto opatření obecné povahy, musí zaslat nejpozději do 31. prosince téhož roku krajskému úřadu písemnou zprávu (v tištěné nebo elektronické podobě), která musí obsahovat:
 - údaje o počtu provedených zásahů,
 - lokalizaci každého jednotlivého zásahu (ř. km, parc. č., k. ú., zákres do mapy, příp. souřadnice GPS),
 - termín realizace každého zásahu,
 - zdůvodnění jednotlivých zásahů,
 - popis skutečně provedených opatření u každého zásahu,
 - vyhodnocení provedených opatření.

VI.

V krizových situacích vzniklých v souvislosti s činností bobra, tzn. při bezprostředním ohrožení⁶ veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti či při bezprostředně hrozícím vzniku škod značného rozsahu na nemovitém majetku, lze výjimku uplatnit i na objektech nevymezených v čl. III. tohoto opatření obecné povahy a mimo časové omezení stanovené v čl. IV. tohoto opatření obecné povahy, avšak pouze za účasti kvalifikované osoby (biologického dozoru), předem odsouhlasené krajským úřadem.

⁶ Za bezprostřední ohrožení se pro účely tohoto opatření obecné povahy považují zejména situace podle § 64 vodního zákona a situace, kdy nastanou mimořádné okolnosti, dotýkající se bezpečnosti vodního díla, zjištěné při technicko-bezpečnostním dohledu podle § 61 a § 62 vodního zákona.

VII.

Rozhodnutí o povolení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny vydaná krajským úřadem před nabytím účinnosti tohoto opatření obecné povahy zůstávají v platnosti; na zásahy takto povolené se toto opatření obecné povahy vztahuje od prvního dne po skončení platnosti těchto rozhodnutí.

VIII.

Výjimka povolená tímto opatřením obecné povahy platí do 31. 12. 2023.

ODŮVODNĚNÍ

Krajský úřad je věcně i místně příslušným orgánem ochrany přírody na území Pardubického kraje (mimo území chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací a jejich ochranných pásem, národních přírodních památek a jejich ochranných pásem a mimo pozemky a stavby, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu), mj. i k povolování výjimek dle § 56 zákona o ochraně přírody ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů. Dle odst. 4 tohoto ustanovení zákona o ochraně přírody je možné výjimku týkající se neurčitého okruhu osob povolit opatřením obecné povahy. S ohledem na rozšiřující se území s výskytem bobra evropského v Pardubickém kraji a s ohledem na rostoucí škody⁷ tímto druhem způsobené se krajský úřad rozhodl využít možnosti vydat příslušnou výjimku opatřením obecné povahy. Cílem takto povolené výjimky je zejména snížit administrativní zátěž žadatelů o individuální výjimky a umožnit především operativně zasahovat v zájmu veřejné bezpečnosti a prevence závažných škod na majetku.

Pro potřeby tohoto opatření obecné povahy byly definovány:

Bobří sídla, kterými mohou být nory, polohrady a hrady.

- Nory jsou nejčastějším typem bobřího obydlí a nacházejí se pod povrchem země. Dle účelu, ke kterému byly vytvořeny, dělíme nory na sídelní a úkrytové. Nora úkrytová slouží pouze jako přechodný úkryt a dosahuje délky maximálně několika metrů. V každém bobřím teritoriu se jich nachází velké množství. Sídelní nora je trvalým obydlím, ve kterém rodina společně tráví zejména zimní období. Délka sídelní nory může dosahovat několik desítek metrů. V teritoriu je nejčastěji jedna či dvě sídelní nory. Oba typy nor jsou v břehu toku či nádrže orientovány šikmo vzhůru tak, aby se jejich obytné části nacházely nad úrovní vodní hladiny (i nad úrovní spodní hladiny vody). Dále je pro ně společné to, že jejich vstupy (výstupy) jsou vyústěny pod vodní hladinou. V období sucha a následně snížené úrovně vodní hladiny mohou být tyto vstupy (výstupy) obnaženy.
- Polohrady jsou formou sídelních nor za situace, kdy břeh toku či nádrže není dostatečně vysoký nebo v případě, že strop sídelní nory se propadne. Bobří si pak vytváří nad podzemním systémem náhradní střechu z větví, vegetace, bahna a kamenů – vznikají tak tzv. polohrady. Ty jsou již patrné na povrchu země. V teritoriu

⁷ Bobr evropský je vybraným zvláště chráněným živočichem, u kterého lze za škody způsobené na trvalých porostech a nesklizených polních plodinách uplatňovat dle zákona č. 115/2000 Sb., v platném znění, finanční kompenzace. O poskytnutí náhrady škody podle tohoto zákona poškozený požádá krajský úřad příslušný podle místa, kde ke škodě došlo. Při uplatnění nároku na náhradu škody je postupováno dle § 8 až § 10a zmíněného zákona a dle jeho prováděcí vyhlášky č. 360/2000 Sb., v platném znění. Jiné, než výše uvedené škody, způsobené předmětným druhem nejsou státem kompenzovány.

bývají nejčastěji jeden či dva polohrady. Kromě sídelního polohradu je v teritoriu opět přítomno velké množství úkrytových nor.

- Hrady jsou formou trvalého sídla v terénu, který neumožňuje hrabání nor (nízké břehy, vysoká hladina spodní vody, mokřadní oblasti). Jedná se o stavby z větví, vegetace, bahna a kamenů, které mohou dosahovat značných rozměrů a jsou obklopeny vodou. Obytná část hradu se nachází nad úrovní vodní hladiny. Opět zde platí pravidlo, že vstupy/výstupy jsou bezpečně ukryty pod vodou. V teritoriu se nachází nejčastěji jeden či dva hrady. Jestliže to terén umožňuje, nachází se v teritoriu dále velké množství úkrytových nor.

Bobří hráze jako příčné stavby ve vodních tocích, tvořené z větví, vegetace, kmenů, bláta a kamení, se schopností zadržet vodu, čímž mají značný konfliktní potenciál z důvodu rozlivu vody, podmáčení okolních pozemků či ovlivnění směru toku atd.

Pevnými překážkami ve vodních tocích, které vznikly v souvislosti s činností bobra, jsou myšleny téměř výhradně padlé stromy či jejich části zasahující do průtočného profilu vodního toku.

Bobr evropský je původním druhem a běžnou součástí naší přírody. V 18. století a následně znovu v 19. století byl tento druh živočicha na našem území téměř vyhuben, postupně se v 20. století bobr evropský do naší přírody navrátil a zejména v druhé polovině tohoto století se začala populace bobrů rozrůstat, k čemuž posléze přispěla i zákonem stanovená ochrana tohoto druhu živočicha. V současné době je populace bobrů evropských na neustálém vzestupu a vzhledem k biotopům spjatým s vodním prostředím, které tento druh živočicha osídluje, dochází v důsledku činnosti bobrů ke škodám na různých typech majetků (např. na veřejné infrastruktuře). S tím je úzce spojeno i potenciální ohrožení veřejné bezpečnosti a zdraví lidí.

K ochraně bobra evropského přijalo Ministerstvo životního prostředí Program péče o bobra evropského v České republice (viz http://www.mzp.cz/cz/programy_pece), jehož cílem je zabezpečit stabilní a udržitelnou populaci bobra evropského s ohledem na prevenci jím způsobovaných škod v souvislosti s hospodářským využitím krajiny. Území České republiky bylo rozděleno do tří zón (A, B, C). Cílem zonace bylo odlišení míry péče o bobra evropského v kontextu celé České republiky. V zóně A je navržena nejvyšší míra ochrany bobra evropského. Tato zóna zahrnuje všechny evropsky významné lokality, kde je bobr předmětem ochrany. Její hlavní funkcí je zaručit svou rozlohou, hydrologickým uspořádáním, potravní nabídkou a migračními možnostmi dostatečné podmínky pro dlouhodobý stabilní vývoj populace bobra evropského v rámci České republiky. V přechodové zóně B je zájem na ochraně bobrů podřízen hospodaření a jiným zájmům člověka v krajině. Tato zóna zaujímá převážnou část území České republiky (cca 86 %). Smyslem zóny B je omezení negativních dopadů aktivit bobrů, jež jsou překážkou v rozvoji, užívání nebo údržbě krajiny. Rozumí se tím soubor opatření, zahrnujících různé typy měkkých (neletálních) opatření, dále přímá redukce bobřích hrází i obydlí, v odůvodněných případech lze místně (nikoliv plošně) přistoupit k eliminaci jedinců nebo celých rodin. Celé území Pardubického kraje se nachází v této zóně B. V oblastech s vysokou koncentrací rybníků a vodních nádrží, doprovázených zároveň velkým množstvím úživných biotopů, byla vymezena zóna C, kde by mělo být z důvodu neúměrných rizik jakékoliv osídlení bobrem evropským eliminováno (tj. prováděn odlov v souladu se zvláštními předpisy).

Bobr evropský je předmětem ochrany dle práva Evropského společenství, konkrétně dle Směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Dle národního práva se jedná o zvláště chráněný druh, který byl dle § 48 zákona o ochraně přírody, resp. dle Přílohy č. III vyhlášky č. 395/1992 Sb. kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody, v platném znění, zařazen do kategorie silně ohrožených druhů.

Zvláště chránění živočichové jsou chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Dle ustanovení § 50 odst. 2 zákona o ochraně přírody je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrčovovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla. Je též zakázáno je držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny.

Výjimku ze základních podmínek ochrany lze dle ustanovení § 56 zákona o ochraně přírody udělit mimo jiné v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody a u zvláště chráněných druhů, které jsou navíc předmětem ochrany podle práva Evropského společenství, jen pokud je dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 zákona o ochraně přírody, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a pokud povolená činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu z hlediska ochrany.

V první řadě je nutné posoudit, zda existuje jiný veřejný zájem a zda tento zájem převažuje nad konkurujícím veřejným zájmem na ochraně přírody. **Zájem ochrany přírody** krajský úřad shledává v ochraně předmětného druhu, jenž byl dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. zařazen mezi zvláště chráněné druhy, a který je rovněž předmětem ochrany dle práva Evropského společenství. Krajský úřad dále shledává zájem ochrany přírody v ochraně stanovišť (biotopů) těchto druhů. Ochrana přírody je dle ustanovení § 58 odst. 1 zákona o ochraně přírody veřejným zájmem a každý je povinen při užívání přírody a krajiny strpět omezení vyplývající z tohoto zákona. Dle ustanovení § 16 odst. 1 vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody, je základem ochrany živočichů komplexní ochrana jejich stanovišť.

Bobr evropský nejčastěji obývá toky s dobře rozvinutými břehovými porosty vrb a topolů. Přednost dává pomalu tekoucím až stojatým vodám s dostatečnou hloubkou a omezeným kolísáním hladiny (rybníky, větší odstavená říční ramena, mlýnské náhony se stabilizovanou hladinou vody, zdrže nad jezy, jezera po těžbě šterkopísku). Bobr je býložravec, konzumující především mladé větve dřevin (topoly, vrby, jasan, olše). Kácení dřevin je nejintenzivnější během podzimních a zimních měsíců. Při kácení preferuje dřeviny o průměru do 20 cm. V letním období jsou hlavní složkou potravy byliny. Bobři obývají nory, které hrabou v březích vodních toků či nádrží. Na malých mělkých tocích staví hráze, čímž zvyšují hladinu vody, aby byly východy z nor nebo hradů bezpečné. Bobři žijí v párech, které obhajují teritorium (na vodních tocích mívá délku od několika set metrů asi do 2 km). Převažuje soumravná a noční aktivita. Mláďata se rodí v dubnu až srpnu, v jednom vrhu jich je 2 - 5.

Jak již bylo uvedeno výše, v minulosti byl bobr téměř vyhuben jakožto cenný zdroj kožešiny, byl však loven i pro maso a výměšek pohlavních žláz. Bobři byli pronásledováni v některých oblastech i pro škody způsobené na hrázích rybníků. Znečištění toků nemá na bobra významný vliv, podstatnější negativní dopad mohou mít změny v charakteru řečiště (úpravy břehů a břehových porostů). Problém mohou představovat střety s dopravními prostředky.

V současnosti ovšem na území České republiky dochází k postupnému nárůstu početnosti a šíření bobra do nových oblastí.

Bobr evropský jako součást ekosystémů vázaných na vodu svými aktivními změnami výrazně přeměňuje prostředí vodních toků, přilehlých niv a vodních ploch. Své základní životní potřeby zajišťuje stavbami sídel (obydlí), zejména hrabáním nor, dále kácením dřevin a stavbou hrází na vodních tocích. Z biologického hlediska mají tyto aktivity pozitivní efekt, neboť narůstá diverzita biotických a krajinných složek, avšak v krajině, která je člověkem pozměněná a intenzivně obhospodařovaná, vznikají konfliktní situace (stavby hrází, hradů, polohradů, hloubení nor atd.). Jednoznačně největší dopad na okolní prostředí má budování bobřích hrází na vodních tocích. Hlavními důvody, které vedou bobry k přehrazování vodních toků, jsou malá hloubka vody při ústí do obydlí a nedostupnost dřevin na březích. Cílem stavby hráze je zabezpečit u vchodu do obydlí takovou úroveň hladiny, aby ani při nejnižších stavech vody nebyly vchody odkryté. Druhým důvodem budování hrází je zatopení části teritoria, které zlepšit dostupnost porostů a umožní snazší manipulaci se dřevem. Hráze se proto nevyskytují jen v místech, kde má bobří rodina obydlí, ale jsou i v místech s vhodným bohatým porostem. Hráze také slouží pro zajištění bezpečného pohybu v obývaném území. Přehrazením vodního toku bobří hrází dochází ke změně koryta vodního toku i ke změně odtokových poměrů. Situace vyžaduje pozornost při povodňových událostech, kdy by bobří hráz mohla být překážkou odtoku vody. Směrem po proudu je pod bobřími hrady a hrázemi uvolňováno větší množství splaveného materiálu, které se může lokálně hromadit v nižších tratích toku. Výrazné a dlouhodobé zamokření v okolí toků má za následek snížení produkčních schopností zemědělsky a lesnický obhospodařovaných ploch, ohrožení vodních děl na vodních tocích, ale i ohrožení dalších objektů (vrtů, studní a dalších zařízení nutných k zajištění zásobování obyvatel pitnou vodou) nacházejících se v blízkosti takto zamokřených území. Výše popsanou činností dále bobr evropský negativně působí na stabilitu vodních toků, hrází rybníků a nádrží a protipovodňových hrází. K narušení stability hrází u rybníků a nádrží dochází především, jsou-li vystavěny ze sypkého materiálu a nejsou tak zpevněné. U protipovodňových hrází může k poškození dojít zejména v období zvýšené vodní hladiny při povodňových stavech, kdy si bobří budují novou úroveň nor, které již mohou do takovýchto hrází zasahovat s negativním vlivem na jejich propustnost a bezpečnost, což se odrazí i na funkčnosti této hráze po odeznění povodňového stavu, např. jen při zvýšeném průtoku. V souvislosti s hrabáním nor a cest dochází dále k narušení stability svrchní části hrází a břehů vodních toků, přičemž může dojít i k jejich propadnutí, čímž je ohrožen pohyb lidí a pojiždějí techniky.

Další nebezpečí vyplývající z činnosti bobrů souvisejí s kácením dřevin. Bobr evropský je schopný pokácet strom téměř jakékoli velikosti. Kromě stavby hrází využívá bobr dřeviny, resp. lýko a kůru, jako potravu na podzim a v zimě. Jak bylo již uvedeno, tak tato činnost bobra může mít pozitivní vliv na druhovou a věkovou skladbu dřevin rostoucích mimo les v okolí vodních toků a ploch. S touto činností jsou však spjata i negativa. Negativem je možné ohrožení druhové skladby hospodářských lesů nacházejících se v okolí vodních toků, mohou být ohroženy ohryzem a skácením i ovocné dřeviny a v nemalé míře i hospodářské plodiny na polích. Jednoznačně negativně je možné vnímat i kácení dřevin podél vodotečí, rybníků a nádrží, kde tyto dřeviny plní zpevňující funkci. Vyšší riziko je však spatřováno ve vzniku bariér na vodních tocích a tím ohrožené průtočnosti. Pokácené kmeny se totiž často nacházejí přímo v korytě toku a naplavením dalšího materiálu dochází k překážkám majícím vliv na průtok vody, zejména při povodňových stavech. Zvýšené riziko je pak u mostních konstrukcí, kdy může dojít i k jejich neprostupnosti. Riziko lze rovněž sledovat v nestabilitě

dřevin, které byly bobrem výrazněji poškozeny, přičemž zůstávají nastojato. Provozní bezpečnost takovýchto dřevin je výrazně snížena a především v případě mimořádnějších projevů počasí hrozí pád těchto dřevin.

Nejvýznamnější dopad na okolní prostředí má budování bobřích hrází. Zatopením okolního území dochází ke zvyšování diverzity místního ekosystému, což je možné považovat za pozitivní přínos. Stavba hrází s sebou však nese řadu rizik, především co se týče ohrožení veřejné bezpečnosti, veřejného zdraví a možného vzniku škod na různých typech majetku. Vybudováním bobří hráze dochází k přehrazení vodního toku, a tím i ke změnám odtokových poměrů. V korytě vodního toku dochází k hromadění naplaveného materiálu, který omezuje průtočnou kapacitu koryta vodního toku. Kromě možného lokálního vybřežení může zejména při povodňových stavech dojít k zásadnímu zamezení odtoku vody, jejímu nadržení a následnému vybřežení mimo koryto toku. Zájem na ochraně bobra evropského koliduje i s povinnostmi správců vodních toků a vlastníků vodních děl vyplývajících z vodního zákona. Tito jsou povinni dle uvedeného zákona udržovat objekty v řádném stavu, aby byla zajištěna jejich funkčnost a nedocházelo k ohrožení veřejné bezpečnosti, majetku apod. Rozlivem vody může být v určitých případech ohrožena i lesní a zemědělská půda, zejména samotná úroda. K zatopení často dochází i u objektů (veřejné) infrastruktury, přičemž u některých objektů, jako jsou např. vrty pitné vody, může dojít i k ohrožení zdraví lidí. Následkem vybřežení vody rovněž dochází k podmáčení těles dopravních komunikací a objektů na těchto komunikacích (mosty, opěrné zdi, propustky atd.), čímž může být rovněž znatelně ohrožena stabilita těchto objektů, a tím i veřejná bezpečnost a zdraví osob. Dále mohou tímto vznikat i značné majetkové škody. Krajský úřad již v minulosti řešil několikrát takovéto případy, například nedaleko Moravské Třebové, kde docházelo právě k zatápní vrtů pitné vody nebo poblíž obce Třebařova, kde byla v důsledku činnosti bobra evropského zatápněna místní komunikace.

Na základě shora uvedeného krajský úřad dospěl k závěru, že ochrana bobra evropského v mnohém koliduje se zajištěním ochrany veřejné bezpečnosti, veřejného zdraví a rovněž i majetku. Právě v zajištění veřejné bezpečnosti, veřejného zdraví a v provádění opatření směřujících k předcházení vzniku závažných škod na různých typech majetku krajský úřad shledává **veřejný zájem**. Existence těchto konkrétních důvodů rovněž zcela **odpovídá zájmům uvedeným v § 56 odst. 2 písm. b) a c) zákona o ochraně přírody**, pro které může orgán ochrany přírody výjimku ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů povolit. Ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je jednou ze základních povinností státu, přičemž tato základní práva člověka plynou zejména z Listiny základních práv a svobod a zasáhnout do nich je možné pouze, pokud to připouští zákon. Zdraví, životy a tedy i bezpečnost obyvatelstva může být ohrožena zejména poškozením pozemních komunikací, zatopením technické infrastruktury, protržením hrází rybníků a vodních nádrží, a v rámci mimořádných situací, zejména při povodňových stavech, se riziko ohrožení zvyšuje s tím, že následky mohou být fatálních rozměrů. Dále v souvislosti s činností bobra vznikají i značné škody na majetku. K těmto škodám dochází především na dopravní infrastruktuře a dále jak již bylo výše uvedeno na hrázích rybníků, vodních nádrží a na protipovodňových hrázích. Významné škody mohou být dále způsobovány i zatopením zemědělských pozemků a lesních pozemků.

Krajský úřad v souladu s ustanovením § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody mezi sebou porovnal výše definovaný zájem ochrany přírody a jiný veřejný zájem, přičemž dospěl k závěru, že **tento jiný veřejný zájem** (spočívající v zajištění veřejné bezpečnosti, veřejného zdraví a v realizaci opatření směřujících k předcházení vzniku závažných škod na různých

typech majetku) **převažuje nad zájmem ochrany jedinců předmětného druhu**. K tomuto závěru krajský úřad vede fakt, že se populace bobrů v současné době neustále zvyšuje a stav této populace je hodnocen jako příznivý (viz <http://www.biomonitring.cz/>). Povolené opatření obecné povahy, respektive povolená výjimka, je dále koncipováno tak, aby nebyl ohrožen stav daného druhu z pohledu jeho ochrany. Za předpokladu, že výjimka bude vykonávána dle stanovených podmínek, tj. zejména se bude jednat o lokální zásahy bez úmyslného přímého kontaktu s jedinci bobra a v době mimo období rozmnožování a odchovu mláďat, nemůže dojít k ohrožení existence bobří populace a nemohou být ani ohrožena pozitiva, která jsou s jeho činností spojena.

Krajský úřad výše charakterizoval činnost bobra evropského v jím obývaném území a pozitivní i negativní vlivy, jaké tato činnost má. Dojde-li v souvislosti s činností bobra evropského ke změnám parametrů vodních děl a vodních toků, je možné původní stav obnovit prakticky pouze opatřeními technického charakteru. Pro obnovení průtočnosti toku a snížení vodní hladiny nad bobří hrází existuje k odstranění bobří hráze pouze varianta spočívající v drenáži hráze, která je šetrnější k bobrům, avšak neumožní pokles hladiny na původní úroveň a taktéž nezajistí průtočnost koryta v případě zvýšených průtoků. Toto řešení je proto využitelné pouze ve specifických případech. Daným řešením sice dojde k omezení zaplavování přilehlých pozemků, nicméně je nutné dále počítat s tím, že část těchto pozemků zůstane pravděpodobně i nadále neobhospodařovatelná. Poškození hrází vodních děl bobřími norami je spojeno se snížením stability a tím i s ohrožením funkčnosti vodního díla a v řadě případů i s rizikem určité míry veřejného ohrožení. V tomto případě nelze sjednat nápravu jiným způsobem než uvedením poškozeného díla do původního stavu, tedy sanací poškozeného místa. Z výše uvedeného je zřejmé, že se krajský úřad zabýval i jinými možnými řešeními, jak zajistit např. průtočnost koryt vodních toků nebo bezpečnost vodních děl. **Činnosti, pro které byla tato výjimka povolena na vodních tocích (mimo vodní toky v přirozených korytech) a vodních dílech, jsou takovými činnostmi, k nimž neexistují jiná uspokojivější řešení, která by byla reálně proveditelná.** Na vodních tocích v neregulovaném korytě, na tocích revitalizovaných (obě tyto kategorie spadají pod zákonné vymezení „přirozeného koryta“ v ustanovení § 44 odst. 2 vodního zákona) nebo např. na slepých ramenech řek bobří sídla zpravidla nepůsobí vážnější škody ani neohrožují veřejný zájem v takové intenzitě, jak k tomu dochází u toků regulovaných. Pokud by přesto takový případ nastal, bude nutno jej řešit (podobně jako u ostatních situací, na něž toto opatření obecné povahy nedopadá) individuálním rozhodnutím o výjimce.

Populace bobra evropského se na území České republiky neustále zvyšuje a její stav je **v současné době hodnocen jako příznivý** (viz např. hodnocení stavu druhu na <http://www.biomonitring.cz/>). V Pardubickém kraji (v území, kde je příslušným orgánem ochrany přírody k povolování výjimek dle § 56 zákona o ochraně přírody krajský úřad) není žádné zvláště chráněné území či evropsky významná lokalita, kde by byl předmětem ochrany bobr evropský. Krajskému úřadu je z předchozí správní činnosti (viz některé příklady výše uvedené) znám postupný růst populace bobra na území Pardubického kraje, a to zejména v povodí řeky Moravy. Dle posledních poznatků (např. *Průvodce soužití s bobrem: Aleš Vorel, Tomáš Dostál, Jitka Uhlíková, Jana Korbelová a Petr Koudelka, ČZU 2016*) lze v dohledné době očekávat propojení osídlení z oblasti soutoku Labe a Vltavy s východočeským osídlením. Také bude postupovat další kolonizace libereckého, pardubického a královéhradeckého regionu. Lze očekávat propojení labské populace

s osídlením na horní a střední Ohři. Kolonizovány budou pravděpodobně i post-těžební plochy Chomutovska, Mostecka a Bílinska. Bez ohledu na plánovanou eliminaci bobrů v jihočeském regionu je předpokládáno, že do této oblasti budou dále přicházet jedinci po tocích pramenících na Šumavě, v Horním Rakousku a na Českomoravské vrchovině. To vše lze dle výše uvedené publikace očekávat v horizontu 10 následujících let. Jak již krajský úřad uvedl výše, při respektování podmínek povolované výjimky a období, ve kterém je možné výjimku využít, a dále s ohledem na výše uvedené skutečnosti týkající se aktuálního stavu populace bobra evropského na území České republiky a výhledu dalšího osídlování, nehrozí ohrožení **bobří populace a její stav z hlediska ochrany bude udržen i nadále v příznivém stavu.**

Krajský úřad podmínkami tohoto rozhodnutí (opatření obecné povahy) omezil použitelnost výjimky na ta období v roce, která jsou pro populaci bobra evropského nejméně citlivá, s vyloučením doby zimování a rozmnožování, přičemž porušení tohoto pravidla se přípouští pouze ve specifických krizových případech, při kterých může dojít k bezprostřednímu ohrožení veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti či ke vzniku škody značného rozsahu. Krajský úřad se v tomto ohledu řídil snahou mírnit negativní dopad dané činnosti na jedince předmětného druhu, přičemž však přípouští, že povolené zásahy ovlivní hustotu osídlení lokality bobry evropskými nebo je přinutí k přesídlení, což je v některých územích přímo cílem činností prováděných na základě této výjimky. Podmínky vydávaného opatření obecné povahy (zejména časové a územní omezení) jsou nicméně stanoveny tak, aby byla zachována nezbytná míra jejich ochrany (odkaz na Čl. 12 odst. 4 směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin).

Na základě stávajících zkušeností byly určeny situace, k nimž nejčastěji dochází, a typy zásahů, kterými lze efektivně dosáhnout nápravy. Výčet povolených zásahů proto nepokrývá situace, kterým lze předejít účinnou prevencí, nebo které se naopak neobejdou bez invazivních zásahů spojených s odchylem nebo usmrcováním bobra evropského.

Do okruhu osob, které budou moci výjimku uplatňovat, krajský úřad zahrnul pouze osoby, které jsou vlastníky dotčených vodních děl či staveb nebo je spravují, případně osoby, které jsou pověřeny správou dotčených vodních toků. Tyto osoby mají totiž právo a současně povinnost vyplývající z vodního zákona provádět jejich údržbu, opravy a zásahy směřující k udržování jejich řádného stavu a funkčnosti.

Výjimka je udělována pro tu část území Pardubického kraje, na němž krajský úřad vykonává státní správu jako orgán ochrany přírody ve smyslu zákona o ochraně přírody a krajiny. Jde tedy o celé území kraje kromě velkoplošných zvláště chráněných území, popř. maloplošných zvláště chráněných území spadajících do kategorie národních (zde jsou příslušným orgánem ochrany přírody správy chráněných krajinných oblastí). Z území, pro které je výjimka udělována, byla dále vyčleněna maloplošná zvláště chráněná území, na nichž krajský úřad vykonává státní správu v ochraně přírody, včetně ochranných pásem těchto území. Krajský úřad přitom vychází z úvahy, že ve zvláště chráněných územích by měly být zájmy ochrany přírody chráněny přísněji, a to i případně s ohledem na povinnost udržet populaci bobra evropského v příznivém stavu z hlediska ochrany. V uvedených lokalitách je tak zajištěno zachování dostatečně početné populace bobra a případné individuální žádosti o výjimku (které zde nejsou vyloučeny) by krajský úřad posuzoval vždy s ohledem na specifické podmínky konkrétního zvláště chráněného území (dané lokality), a to včetně početnosti a stability místní populace.

Krajský úřad dále podmínkami stanovil prostředky kontroly naplňování povolené výjimky. Jedním z prostředků kontroly uplatňování výjimky a její efektivity je evidence provedených zásahů. Podmínkou uplatňování výjimky je proto povinnost krajskému úřadu předem oznámit zamýšlený zásah [s náležitostmi vyjmenovanými v čl. V. písm. b) tohoto opatření obecné povahy], jde-li o činnosti uvedené v čl. I. písm. a) a b) tohoto opatření obecné povahy, tj. o činnosti, kterými mohou být významně dotčeny i jiné zájmy ochrany přírody. Krajský úřad může dle § 66 zákona o ochraně přírody takto oznámený zásah omezit či dokonce zakázat, a to v případech, kdy by byl tento zásah v zásadním rozporu s dalšími zájmy ochrany přírody. Jednalo by se zejména o případy, kdy by daným zásahem mohli být prokazatelně ohroženi jedinci dalších zvláště chráněných druhů. Každá oprávněná osoba, která provedla v daném roce podle tohoto opatření obecné povahy zásah, resp. zásah dle čl. I. písm. a) nebo b), je povinna zaslat krajskému úřadu vždy nejpozději do 31. prosince daného roku písemnou zprávu s údaji o provedených zásazích, zpracovanou v rozsahu čl. V. písm. c) tohoto opatření obecné povahy. Takto získané informace budou dále využity zejména k vyhodnocení reakce bobrů na provedené zásahy. Současně budou podkladem pro zprávu Evropské komisi o uplatňování výjimek ze zákazů u evropsky významných druhů, kterou orgány ochrany přírody zpracovávají na základě směrnice o stanovištích (Čl. 16 odst. 2 směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin).

Platnost výjimky povolené tímto opatřením obecné povahy byla stanovena do 31. 12. 2023. Individuální rozhodnutí o povolení výjimek k zásahu do biotopu a přirozeného vývoje bobra evropského vydaná krajským úřadem postupem dle § 56 zákona o ochraně přírody před nabytím účinnosti tohoto opatření obecné povahy zůstávají v platnosti. Po skončení platnosti těchto individuálních rozhodnutí se bude postupovat v souladu s tímto opatřením obecné povahy.

Jelikož byly splněny všechny zákonem stanovené podmínky pro povolení výjimky, krajský úřad tímto opatřením obecné povahy výjimku za stanovených podmínek povolil.

POUČENÍ

Proti tomuto opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat opravný prostředek. Jeho soulad s právními předpisy lze podle ustanovení § 174 odst. 2 správního řádu posoudit v přezkumném řízení, které může být zahájeno nejpozději do tří let od účinnosti opatření.

ÚČINNOST

V souladu s ustanovením § 173 odst. 1 správního řádu nabývá opatření obecné povahy účinnosti patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky na úřední desce krajského úřadu.

ROZDĚLOVNÍK:

Obce, městyse a města (datovou schránkou) – k vyvěšení na úřední desce po dobu alespoň 15 dnů:

Albrechtice	Dlouhoňovice	Chvaletice
Anenská Studánka	Dobříkov	Chvojenec
Banín	Dolany	Jablonné nad Orlicí
Barchov	Dolní Bezděkov	Jamné nad Orlicí
Benátky	Dolní Čermná	Jankovice
Bezděčí u Trnávky	Dolní Dobrouč	Janov
Bezděkov	Dolní Ředice	Janůvky
Bělá nad Svitavou	Dolní Morava	Jaroměřice
Bělá u Jevíčka	Dolní Roveň	Jaroslav
Biskupice	Dolní Újezd	Jarošov
Biskupice	Dřenice	Javorník
Běstovice	Dřiteč	Javorník
Běstvina	Dubany	Jedlová
Bitovany	Dvakačovice	Jedousov
Bohuňov	Džbánov	Jehnědí
Bohuňovice	Řečany nad Labem	Jeníkovice
Bojanov	Řepníky	Jenišovice
Bor u Skutče	Řestoky	Jevíčko
Borek	Řetová	Jezbořice
Borová	Řetůvka	Kamenec u Poličky
Borušov	Řidký	Kameničná
Bořice	Gruna	Kamenná Horka
Bošín	Hartinkov	Karle
Bousov	Hartmanice	Kasalice
Brandýs nad Orlicí	Hejnice	Kladno
✓ Brloh	Helvíkovice	Kladruby nad Labem
✓ Brněnec	Heřmanův Městec	Kláštelec nad Orlicí
✓ Břehy	Hlavečnick	Klešice
Březina	Hlinsko	Kněžice
Březinky	Hluboká	Koclířov
Březová nad Svitavou	Hnátnice	Koči
Býšť	Holetín	Kojice
Bučina	Holice	Koldín
Budislav	Holotín	Korouhev
Bukovina nad Labem	Honbice	Koruna
Bukovina u Přelouče	Horka	Kosořín
Bukovka	Horky	Kostelec u Heřmanova Městce
Bylany	Horní Čermná	Kostěnice
Bystré	Horní Ředice	Králíky
Bystřec	Horní Heřmanice	Krasíkov
Cerekvice nad Loučnou	Horní Jelení	Krouna
Cotkytle	Horní Třešňovec	Křenov
Ctětín	Horní Újezd	Křičeň
Čankovice	Hošťalovice	Křižanovice
Časy	Hradec nad Svitavou	Kukle
Čenkovice	Hrádek	Kunčina
Čeperka	Hrobice	Kunětické
Čepí	Hrochův Týnec	Kunvald
Černá u Bohdanče	Hroubovice	Květná
Červená Voda	Hrušová	Labské Chrástce
Česká Rybná	Chmelík	Lanškroun
Česká Třebová	Choceň	Lány
České Heřmanice	Choltice	Lány u Dašic
České Libchavy	Chornice	Lavičné
České Petrovice	Choteč	Lázně Bohdaneč
Čistá	Chotěnov	Leština
Damník	Chotovice	Leštinka
Dašice	Chrast	Letohrad
Desná	Chrastavec	Libecina
Dětřichov	Chroustovice	Libchavy
Dětřichov u Moravské Třebové	Chrtínky	Libišany
Dlouhá Loučka	Chrudim	Libkov
Dlouhá Třebová	Chýšť	Liboměřice

Licibořice
Lichkov
Linhartice
Lipoltice
Lipovec
Líšnice
Litomyšl
Litošice
Lozice
Lubná
Lubník
Lukavice
Lukavice
Luková
Luže
Makov
Malíkov
Malé Výkleky
Mičov-Sušice
Mikuleč
Mikulovice
Měřetice
Městečko Trnávka
Mistrovice
Mladějov na Moravě
Mladkov
Mladoňovice
Mokošín
Morašice
Morašice
Morašice
Moravany
Moravská Třebová
Mostek
Mrákotín
Nabočany
Načešice
Nasavrky
Nasavrky
Nedvězí
Nekoř
Němčice
Neratov
Němčice
Nová Sídla
Nová Ves u Jarošova
Nové Hrady
Oldřiš
Opatov
Opatovec
Opatovice nad Labem
Orel
Orlické Podhůří
Orličky
Osík
Ostrov
Ostrov
Ostřešany
Ostřetín
Otradov
Oucmanice
Pardubice
Pastviny
Perálec
Petrovice
Písečná
Plch
Plchovice

Poběžovice u Holic
Poběžovice u Přelouče
Podhořany u Ronova
Podlesí
Podůlšany
Pohledy
Pokřikov
Polička
Pomezí
Poříčí u Litomyšle
Prachovice
Pravy
Proseč
Prosetín
Předhradí
Přelouč
Přelovice
Přepychy
Přestavky
Příluka
Přívrat
Pustina
Rabštejská Lhota
Ráby
Radhošť
Radiměř
Radkov
Raná
Rohovládová Bělá
Rohozná
Rohoznice
Rokytno
Ronov nad Doubravou
Rosice
Rozhovice
Rozhraní
Rozstání
Rudná
Rudoltice
Rybitví
Rybník
Rychnov na Moravě
Řečany nad Labem
Řepníky
Řestoky
Řetůvka
Řídký
Sádek
Sázava
Sebranice
Seč
Sedliště
Selmice
Semanín
Semín
Sezemice
Sklené
Skořenice
Skuteč
Slatiňany
Slatina
Slatina
Slepotice
Sloupnice
Smrček
Sobětuchy
Sobkovice
Sopotnice

Sopřeč
Sovolusky
Spojil
Srch
Srnojedy
Sruby
Staré Město
Starý Mateřov
Staré Hradiště
Staré Jesenčany
Staré Ždánice
Stašov
Stojice
Stolany
Stradouň
Strakov
Strašov
Strážná
Střemošice
Stéblová
Studené
Sudislav nad Orlicí
Sudslava
Suchá Lhota
Svatý Jiří
Svidnice
Svinčany
Svitavy
Svojanov
Svojsice
Šedivec
Široký Důl
Študlov
Tatenice
Tetov
Těchonín
Tisová
Tisovec
Trnávka
Trojovice
Trpík
Trpín
Trstěnice
Trusnov
Tržek
Třebařov
Třebosice
Třebovice
Třemošnice
Třibřichy
Týništěko
Tuněchody
Turkovice
Uherčice
Uhersko
Úhřetice
Úhřetická Lhota
Újezd u Chocně
Újezd u Přelouče
Újezd u Sezemice
Újezdec
Urbanice
Ústí nad Orlicí
Útěchov
Valy
Vápenný Podol
Vápno
Včelákov

Vejvanovice
Veliny
Velká Skrovnice
Vendolí
Verměřovice
Veselí
Vidlatá Seč
Vinary
Víska u Jevíčka
Vítějeves
Vlčí Habřina
Vlčkov
Voděřady
Vojtěchov
Voleč

Vraclav
Vračovice-Orlov
Vranová Lhota
Vrážné
Vrbatův Kostelec
Výprachtice
Vysočina
Vysoká
Vysoké Chvojno
Vysoké Mýto
Vyšehněvice
Vyžice
Zádolí
Záchlumí
Zaječice

Zájezdec
Záliši
Zámorsk
Zářecká Lhota
Zdechovice
Zderaz
Žamberk
Žampach
Žárovice
Želivsko
Žichlínek
Živanice
Žumberk

Tato písemnost musí být v souladu s ustanovením § 25 odst. 3 správního řádu vyvěšena na úřední desce po dobu nejméně 15 dnů.

Vyvěšeno dne:

Sejmuto dne: